

Information och råd till veterinärer rörande SARS-CoV-2

- Jordbruksverket avråder från testning av husdjur för SARS-CoV-2 utan särskilda skäl

Mot bakgrund av ett ökat intresse från vissa privata laboratorier att erbjuda klinisk diagnostik av det nya coronaviruset SARS-CoV-2 på djur - det virus som orsakar covid-19 på människa - ser Jordbruksverket behov av att informera kliniskt verksamma veterinärer och veterinära laboratorier om hur situationen bör hanteras. Jordbruksverket anser att det nya coronaviruset SARS-CoV-2 i första hand är en folkhälsofråga och avråder från testning av djur om inte särskilda skäl föreligger. Om en frågeställning om sjukdom hos djur som förknippas med SARS-CoV-2 uppstår – kontakta Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) för samråd.

Det nya coronaviruset är en folkhälsofråga – enstaka fall av smitta hos husdjur har rapporterats

Även om SARS-Cov-2 ursprungligen misstänks härstamma från vilda djur, så drivs den pågående pandemin av smittspridning mellan människor utan inblandning av djur. Jordbruksverket vill därför betona att experternas bedömning är att covid-19-pandemin är ett folkhälsoproblem och inte ett djurhälsoproblem.

Bara i ett fåtal fall har SARS-CoV-2 påvisats hos husdjur. I dagsläget finns endast enstaka rapporter som tyder på att viruset kan överföras från människa till i första hand katt, men också till hund. Detta bör sättas i relation till att över 2,5 miljoner fall av covid-19 hos människa har bekräftats. Kattdjur (katt, tiger och lejon) kan under vissa omständigheter utveckla övergående sjukdomssymtom vid naturlig infektion, medan påvisande av SARS-CoV-2 hos hund inte förknippas med några symptom på sjukdom. Det finns inga rapporter om överföring av det aktuella viruset från husdjur till människa.

Enstaka experimentella studier indikerar att katt och iller är mer mottagliga för infektion med SARS-CoV-2 än andra djurslag som undersökts, och att unga katter möjligen kan utveckla allvarligare sjukdomssymtom under vissa omständigheter. Katt och iller har också under experimentella förhållanden visats kunna sprida smitta vidare till andra katter respektive illrar.

Vilka tester finns det för djur?

Utländska laboratorier som är verksamma i Sverige har nyligen meddelat att de erbjuder analysmöjlighet med PCR-test för detektering av SARS-CoV-2 hos främst katt, men också hund och iller. Testet upptäcker virusets arvs massa (RNA), men skiljer inte mellan passiv bärare (kontamination) och aktiv infektion. För närvarande finns det inga kommersiellt tillgängliga serologiska tester för detektion av antikroppar mot SARS-CoV-2 hos husdjur.

Även SVA, som är Sveriges nationella referenslaboratorium för djursjukdomar och zoonoser, har PCR-test mot SARS-CoV-2, men prioriterar – i överenskommelse med Folkhälsomyndigheten (FoHM) - att analysera prover från personal inom hälso- och sjukvården. Detta grundar sig på att SVA genom ett regeringsbeslut fått till uppdrag att stödja hälso- och sjukvården med utökad kapacitet för testning.

Jordbruksverket avråder från testning av husdjur för SARS-CoV-2 utan särskilda skäl

Eftersom spridningen av SARS-CoV-2 är en folkhälsofråga och bedömningen i dagsläget är att husdjur inte tycks bli allvarligt sjuka och inte bidrar till smittspridningen, avråder Jordbruksverket från att testa djur om inte särskilda skäl föreligger. Detta ligger också i linje med de aktuella rekommendationer som Världsoorganisationen för djurhälsa (OIE) och EU-kommissionen ger – masstestning av djur är inte motiverat. Fokus och veterinära resurser i Sverige bör därmed inte läggas på omotiverad testning av djur mot SARS-CoV-2, utan på att upprätthålla den ordinarie verksamheten så långt möjligt för att värna god djurhälsa, djurvälstånd och folkhälsa samt för att stödja samhällets insatser mot covid-19 hos människa.

Om en frågeställning om sjukdom hos djur som förknippas med SARS-CoV-2 uppstår – kontakta SVA för samråd

I undantagsfall skulle analys av prov från i första hand katt med avseende på SARS-CoV-2 (PCR-diagnostik) kunna vara aktuellt. Men detta först efter kontakt mellan kliniskt ansvarig veterinär och SVA för en riskbedömning, och vid behov i samråd med regionalt smittskyddsansvarig, i varje enskilt fall. Exempel kan vara katt med allvarliga symptom från luftvägar som sätts i samband med konstaterad eller misstänkt smitta hos djurägare och då övriga agens som kan förorsaka sådana symptom är uteslutna.

Kostnader för provtagning och analys bekostas inte av Jordbruksverket eller SVA, om inte särskilt beslut om provtagning eller analys tagits av Jordbruksverket.

Hantering av eventuella positiva fynd av SARS-CoV-2 hos djur i Sverige

Observera att om SARS-CoV-2 påvisas i ett prov från djur måste detta anmälas till Jordbruksverket i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2012:24) om anmälningspliktiga djursjukdomar och smittämnen, senast ändrad genom SJVFS 2013:23. Positiva prover avseende SARS-CoV-2 anmäls därvid som en sjukdom som normalt inte förekommer i landet, dvs. kod 4 99 999 i bilagan till föreskrifterna. Anmälan görs via Jordbruksverkets e-tjänst (se länk nedan). Ange även vilket smittämne/sjukdom som diagnostiserats.

Om analysen skett på SVA eller annat svenskt laboratorium anmäls fyndet av ansvarig för laboratoriet. I de fall prov skickas till utländskt laboratorium, är det den veterinär som ansvarar för provtagningen som ska anmäla fyndet till Jordbruksverket. Provtagning bör alltid ske i samråd med SVA.

Jordbruksverket kommer begära att positiva prover som analyseras vid andra laboratorier än SVA ska konfirmeras av SVA för att det ska betraktas som ett indexfall, varför även SVA ska informeras och konsulteras vid positiva prover.

Information till djurägaren bör baseras på kunskap om att husdjur med största sannolikhet inte spelar någon roll i spridningen av SARS-CoV-2. God hygien inklusive handtvätt är fortfarande den mest effektiva åtgärden för att förhindra spridning av smitta. Man bör därför, som alltid, följa normala hygienrutiner som handtvätt med tvål och vatten innan och efter kontakt med djur (se mer information i Jordbruksverkets föreskrift K112). Detta är extra viktigt i samband med sjukdom.

Sjuka djur bör också, som en allmän princip, hållas hemma och skilda från andra djur så långt möjligt. Närmare hantering av bekräftat smittade djur avgörs utifrån en riskbedömning i samråd mellan SVA och det regionala smittskyddet (smittskyddsläkaren).

Har du funderingar kring hur du ska skydda dig och andra för vidare smittspridning vid hantering av ett misstänkt eller konstaterat SARS-CoV-2-smittat djur, se Arbetsmiljöverkets webbplats.

Åtgärder för att motverka smittspridning av SARS-CoV-2 hos människor i övrigt hänvisas till FoHM.

För mer information, och om du har frågor - se länkar nedan.

Dessa råd har framtagits i samråd med närmast berörda myndigheter – SVA och Folkhälsomyndigheten.

Länkar till relevant information - frågor och svar

- [Jordbruksverket](#)
[Anmälningsplikt inkl. anmälan via e-tjänsten](#)
[Hygienregler för verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård \(K112\)](#)
- [SVA](#)
- [Folkhälsomyndigheten](#)
- [Krisinformation.se](#)
- [Arbetsmiljöverket](#)
- [Världshälsoorganisationen WHO](#)
- [Världsorganisationen för djurhälsa, OIE](#)
- [Europeiska smittskyddsmyndigheten ECDC](#)